

tvinge det danske Folk, det danske Sprog, en saadan Række Benævnelser, som ere juld-
stændig uensartede med hele Sprogets Form
og And, og som ere i den Grad fremmede,
at de ikke egne sig til at omdannes en Gang!
De kunne — for at bruge et bekendt frem-
med Udtryk — ikke assimileres med det danske
Sprog; de kunne knap en Gang højes paa
dansk; der vil i alt Fald opstaa stor Tvivl
om, hvorledes de skulle højes. Skal man
sige ti Meter eller ti Metre? Det er straks
et Emne for Disput. Skal man sige ti Kilo
eller Kilos eller Kiloer? Det er atter noget,
hvor der kan komme en saadan Forskel, som
ikke er behagelig ved den Slags tekniske Be-
nævnelser. Der er ogsaa det mærkelige, at
i Handel og Wandel bruger man ikke Ud-
trykket Kilogram, men Kilo, skønt det leder
i høj Grad til Forveksling med Kilometer,
som man lige saa godt kunde falde paa at
kalde Kilo. — Jeg tror, vi maa erkende, at
navnlige en lille Nation har en dobbelt For-
pligtelse til at se at holde sit Sprog rent.
Disse fremmede Bestanddele, som ville
trænge sig ind i vort System, skulle mødes
efter samme Princip som — i Henhold til
den nyere Fysiologi — det menneskelige Le-
geme møder Bakterierne. Den nye Sg-
domsforklaring er jo den, at naar Bakterier
ville trænge sig ind, navnlig i Blodet, hos
et sundt Menneske eller i en sund Orga-
nisme, rejse sig alle de hvide Blodlegemer,
kaste sig over Bakterierne og sluger dem op.
Saa naar Organismen er syg, lykkes det
Bakterierne at trænge ind. Der siger jeg: Vor
nationale Følelse, vor Sans for Sprogets
Renhed og Værdighed skal rejse sig mod
dette Indpodningsforsøg af franske, græske
og latinske Dyrker, som kun ville paadrage
os sproglige Sygdomme. Vi skulle nok være
Europæere, følge med i den europæiske Ud-
vikling, ganste vist. Vi ere fødte i Europa
og skulle ikke sætte os udenfor det; men der-
for behøve vi ikke at ødelægge vort eget Sprog.
Det er slet ikke Europæisme. Lad os tage
Realiteten, lad os tage Maal og Vægt fra
Europa, men ikke fordærve vort eget Sprog.
Det er aldeles unødvendigt at gøre det. Den
Gang, vi behandlede Toldloven i dette Ting,
blev der talt saa meget om, at man skulde
se at holde de fremmede Produkter ude, og
det er vel den almindelige Mening i dette
Ting, at der skal være Toldbeskyttelse, og
at man paa den Maade skal se at sætte en
Grænse, saa at vi kunne faa en national
Produktion. Det ærede 2det Medlem for
Kjøbenhavn (Mazén) holdt den Gang et
beaandret Foredrag, som det ærede Medlem
fra Randers (Stilling) var meget begejstret
for, netop om dette Punkt, og det hele kon-

centrerede sig i, om jeg saa maa sige, at det
ærede 2det Medlem for Kjøbenhavn satte
sin nationale Økonomi paa Vers og sagde:
„Det danske Land for den danske Mand.“
„En udmærket god Sentens, som vi alle kunne
underskrive. Her ved denne Lov vil jeg bede
det ærede Medlem og hans Meningsfæller
om at gøre en lille Ændring i dette Vers.
Lad os sige: „Det danske Sprog for den
danske Bog.“ Lad os være fri for i vore
Skoler at lade indprænte alle disse frem-
mede Benævnelser. Der tales i disse Tider
saa meget om, at vi skulle søge at bevare det
fra vore Fædre overleverede nationale Gje.
Dgsaa en udmærket Sætning, som jeg under-
skriver i enhver Henseende; men jeg siger,
at det bedste Gje, vi have faaet overleveret
fra Fædrene, er vort Sprog, og lad os se
at bevare det og holde det rent for disse
Bakterier, man vil indpode i det. Hvis der
her var Tale om at indføre et System af
tykke Kunstudtryk, af tykke Benævnelser, vilde
de Herrer's Sprogans og nationale Følelse
rejse sig derimod. Vi vilde ikke finde os i,
til Betegnelse af vort Maal og Vægt at have
en Række tykke Benævnelser. Men bliver
det maaffe bedre, fordi det er et saadant
mixtum compositum af Fransk, Græsk, Latin,
der er langt mere uforenligt med Sprogets
And og umuligt at behandle i Sproget,
end selv tykke Benævnelser vilde være?

Jeg har hidtil talt om Hensynet til
Sprogets Renhed og Værdighed; men der
er et andet Hensyn, der vejer for mig om-
trent lige saa meget og omtrent falder sam-
men dermed; det er Hensynet til Menig-
mand. Man erkender jo fra alle Sider, at
det er en vanskelig Opgave, man her vil
lægge paa Menigmands Skuldre. Man
binder en tung Byrde blot ved at forlange,
at han skal gaa over til et helt andet Sy-
stem for Maal og Vægt; men lad os saa
ikke gøre som Fariisørerne, der bandt store
Byrder og lagde dem paa andres Skuldre,
men ikke selv vilde hjælpe det mindste med
at bære dem. Kunne vi hjælpe Menigmand
med at bære disse Byrder ved at give ham
dem i dansk Klædebon, lad os saa gøre det.
Giver man ham en hel Række af fortviv-
lede fremmede Ord, skulle de Herrer nok faa
at se, hvad der kommer ud deraf; der kom-
mer en saadan Forvrængning og Fordrej-
ning ud af det, som vi alle ville gaa og lide
under i 100 Aar endnu. Der vil ikke blive
Tale om en Kilometer; nej, det vil hedde
Killemeter; der vil ikke blive Tale om
Hektarer, men om Hekterer, ikke om De-
farer, men om Dekerer; en Aar vil formod-
entlig blive en Hare ved en national Om-
sætning. Man vil ikke sige Hektoliter, men